

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.002.01.2018

P/18/087

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/087 — Realizacja przez uczelnie akademickie i zawodowe obowiązku stworzenia niepełnosprawnym studentom i doktorantom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2015-2018 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 23 marca 2018 r.).
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontrolerzy</i>	1. Roman Pajer, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/6/2018 z dnia 9 stycznia 2018 r. 2. Szczepan Olejnik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/31/2018 z dnia 6 marca 2018 r. (dowód: akta kontroli, str. 1, 450)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (dalej: „UMCS” lub „Uczelnia”), 20-001 Lublin, Plac Marii Skłodowskiej-Curie 5.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Prof. dr. hab. Stanisław Michałowski – Rektor UMCS od września 2012 r. (dowód: akta kontroli, str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Uczelnia w badanym okresie planowała i podejmowała skuteczne działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków niepełnosprawnym studentom i doktorantom w procesie kształcenia i w badaniach naukowych na równych zasadach z osobami pełnosprawnymi.

Regulamin studiów zawierał m.in. szczegółowe warunki udziału osób niepełnosprawnych w procesie kształcenia. W strukturze organizacyjnej Uczelni funkcjonował Zespół ds. Obsługi Osób Niepełnosprawnych realizujący we współpracy z władzami wydziałów zadania związane ze wsparciem niepełnosprawnych studentów/doktorantów. Uczelnia posiadała wystarczającą liczbę sprzętu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając jego wypożyczanie w miarę potrzeb. Zgodnie z przeznaczeniem i w całości wykorzystano środki finansowe otrzymane z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: MNiSW) w formie dotacji przedmiotowych na realizację zadań związanych ze stworzeniem niepełnosprawnym studentom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia oraz środki finansowe otrzymane z MNiSW w formie dotacji celowej na dostosowanie do aktualnych przepisów p.poz. auli II na Wydziale

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

Ekonomicznym oraz budynku Rektoratu UMCS w Lublinie. Wykorzystanie dotacji podmiotowych w latach 2015 – 2017 kształtowało się odpowiednio na poziomie: 74,99%, 87,60%, 75,74% i zapewniło uzyskanie przez studentów/doktorantów wnioskowanej pomocy, w tym dydaktycznej. Pomimo niepełnego wykorzystania dotacji zrealizowano w poszczególnych latach wszystkie zadania zaplanowane na dany okres. Wykorzystywane przez Uczelnie budynki w większości zapewniały warunki do pełnego udziału w procesie kształcenia osób niepełnosprawnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania zmierzające do zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków kształcenia i udziału w badaniach naukowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W regulaminie studiów (załącznik do uchwały Senatu Nr XXIII-25.3 z dnia 22 kwietnia 2015 r. ze zm.) Uczelnia uregulowała wewnętrzne zasady i procedury udziału studentów z niepełnosprawnością w procesie kształcenia i badaniach naukowych. Zgodnie z obowiązującym (od dnia 1 października 2015 r.) regulaminem, studenci z niepełnosprawnością korzystali z pełni praw przynależnych studentom UMCS. Ponadto student będący osobą niepełnosprawną, ze względu na jego specjalne potrzeby miał również prawo:

- wyrównywania szans w dostępie do pełnego udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych z uwzględnieniem stopnia i charakteru nieprawidłowości;
- wystąpić i uzyskać zgodę Dziekana wydziału na indywidualną organizację studiów;
- w szczególności ze względów zdrowotnych studentów lub organizacyjnych wynikających ze specyfiki programu, kształcenia, egzaminu i zaliczenia mogły odbywać się poza uczelnią;
- ubiegać się o udział w zajęciach tłumaczy języka migowego, a także asystentów osób niepełnosprawnych ruchowo i osób niewidomych. Osoby pomagające niepełnosprawnym studentom powinny posiadać zgodę dziekana na uczestniczenie w zajęciach;
- w uzasadnionych przypadkach mógł za zgodą prowadzącego zadania wykonywać notatki z zajęć na własny użytek w formie alternatywnej tzn. poprzez nagrywanie zajęć, robienie zdjęć lub otrzymanie materiałów od prowadzącego, mógł również korzystać z innych urządzeń lub pomocy osób robiących notatki.

W uzasadnionych przypadkach, w szczególności ze względów zdrowotnych lub organizacyjnych, mógł po wcześniejszym uzgodnieniu tego z prowadzącym zajęcia zmieniać grupę ćwiczeniową, laboratoryjną, konwersacyjną itp. W uzasadnionych przypadkach mógł ubiegać się o zmianę sali ćwiczeniowej lub wykładowej, składając wniosek do dziekana w terminie umożliwiającym dokonanie zmiany w planie zajęć. W egzaminach mogli uczestniczyć tłumacze języka migowego, a także asystenci osób niepełnosprawnych ruchowo i osób niewidomych. Osoby pomagające niepełnosprawnym studentom powinny mieć zgodę dziekana na uczestniczenie w egzaminach. Prowadzący zajęcia miał prawo odmówić udziału asystenta osoby niepełnosprawnej w egzaminie w sytuacji, gdy była nią osoba merytorycznie bądź zawodowo związana z przedmiotem, z którego student zdaje egzamin. W uzasadnionych przypadkach, najpóźniej na siedem dni przed rozpoczęciem sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, osoba niepełnosprawna mogła ubiegać się o: dostosowanie terminów egzaminów do ich potrzeb, po wcześniejszym zgłoszeniu takiego faktu u egzaminatora; zmianę formy egzaminu z pisemnego na ustny lub odwrotnie; możliwość otrzymania arkusza egzaminacyjnego w formie dostosowanej

do stopnia niepełnosprawności (np. z powiększoną czcionką w przypadku osób słabo widzących) po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby (§ 27 ust. 4 regulaminu). W uzasadnionych wypadkach (np. niepełnosprawność, choroba lub poważny przypadek losowy) mógł wystąpić o przedłużenie terminu sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, w tym uzyskanie zaliczeń i egzaminów poprawkowych.

Zgodnie z obowiązującym, od dnia 1 października 2017 r., regulaminem studiów doktoranckich (załącznik do uchwały Senatu nr XXIV-6.7/17 z dnia 26 kwietnia 2017 r.) doktorant z niepełnosprawnością w uzasadnionych przypadkach mógł m.in. za zgodą prowadzącego zajęcia wykonywać notatki z zajęć na własny użytek w formie alternatywnej tzn. poprzez nagrywanie zajęć, robienie zdjęć lub otrzymanie materiałów dotyczących zajęć od prowadzącego, mógł też korzystać z innych urządzeń lub pomocy osób robiących notatki. W regulaminie obowiązującym w okresie od 1 października 2014 r. do 30 września 2017 r. zapisu takiego nie było, jednak studia trzeciego stopnia mają co do zasady bardzo zindywidualizowany charakter, a doktorantów zobowiązuje m.in. roczne rozliczenie z nauki i postępu badań (§ 17 ust. 2 regulaminu studiów doktoranckich).

(dowód: akta kontroli, str. 41-89)

1.2. W przypadku rekrutacji na studia wyższe, egzaminy wstępne odbywały się na studia pierwszego stopnia na kierunku Wydziału Artystycznego oraz na kierunek logopedia z audiologią prowadzony na Wydziale Humanistycznym. Szczegółowe zasady kwalifikacji określone zostały uchwałami Senatu UMCS w sprawie zasad przyjęć na I rok jednolitych studiów magisterskich, pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia w roku akademickim: 2015/2016 (nr.: XXIII-17.12/14 z dnia 28 maja 2014 r.), 2016/2017 (nr.: XXIII-26.08/15 z dnia 27 maja 2015 r.), 2017/2018 (nr.: XXIII-35.6/16 z dnia 18 maja 2016 r.). Zgodnie z § 3 ww. uchwał, w przypadku, gdy o przyjęcie na studia ubiegała się osoba niepełnosprawna, wydziałowa komisja rekrutacyjna mogła zastosować inną niż ustalona formę sprawdzianu wiedzy i uzdolnień kierunkowych (ust. 2 pkt 3 i ust. 3 tych uchwał). Podczas rekrutacji na studia doktoranckie, zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w § 5 ust. 6 uchwały Senatu UMCS w sprawie rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne studia doktoranckie w roku akademickim: 2016/2017 (nr XXIII – 34.4/16 z dnia 27 kwietnia 2016 r.), 2017/2018 (nr XXIV – 6.4/17 z dnia 26 kwietnia 2017 r.), kandydat z orzeczoną niepełnosprawnością w uzasadnionych przypadkach na siedem dni przed wyznaczonym terminem rozmowy kwalifikacyjnej lub egzaminu wstępnego powinien poinformować przewodniczącego komisji rekrutacyjnej: 1) o potrzebie udziału w rozmowie kwalifikacyjnej lub na egzaminie wstępnym tłumacza języka migowego lub asystenta osób niepełnosprawnych ruchowo i osób niewidomych; 2) o zmianie formy egzaminu z pisemnego na ustny lub odwrotnie; 3) konieczności otrzymania arkusza egzaminacyjnego w formie dostosowanej do stopnia niepełnosprawności (np. z powiększoną czcionką w przypadku osób słabowidzących).

(dowód: akta kontroli, str. 4-40)

1.3. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym, w Uczelni funkcjonował Zespół ds. obsługi osób niepełnosprawnych (dalej zwany: Zespołem) wchodzący w skład Biura Spraw Studenckich Centrum Kształcenia i Obsługi Studentów. Stosownie do postanowień § 3 ust. 4 regulaminu studiów ww. Zespół sprawował opiekę nad studentami niepełnosprawnymi. Zespół działał dla: studentów i doktorantów z orzeczoną stopniem niepełnosprawności; osób przewlekle chorych; studentów i doktorantów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego; studentów i doktorantów pragnących znosić „bariery” w środowisku akademickim oraz na rzecz środowiska akademickiego celem budowania m.in. pozytywnego wizerunku osób

z niepełnosprawnością. Problematyką niepełnosprawnych studentów i doktorantów zajmowały się trzy osoby zatrudnione w Zespole (tj. dwie na cały etat oraz jedna na ½ etatu). W okresie od 8 kwietnia 2013 r. do dnia 19 czerwca 2016 r. w Zespole zatrudniony był również na umowę o pracę doradca zawodowy. Ponadto, zgodnie z zarządzeniem nr 39/2011 Rektora UMCS z dnia 16 września 2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania wsparcia w ramach dotacji na zadania związane z kształceniem studentów niepełnosprawnych oraz wydatkowania dotacji obowiązujących na UMCS, w Uczelni funkcjonowała Komisja ds. Studentów Niepełnosprawnych (dalej: „Komisja”), która realizowała m.in. zadania związane z udzielaniem wsparcia dla studentów niepełnosprawnych. Dodatkowo, zgodnie z zarządzeniem Nr 71/2015 Rektora UMCS, do zadań osób działających w ramach jednostek dydaktycznych, należało utrzymywanie kontaktu ze studentami przewlekle chorymi przy współpracy z ww. Zespołem.

(dowód: akta kontroli, str. 41-97)

1.4. Uczelnia podejmowała działania promocyjno-rekrutacyjne skierowane do kandydatów na studia. Były to m.in.: spotkania w szkołach, spotkania z uczniami i nauczycielami na terenie Uczelni, wyjazdy na targi edukacyjne, drzwi otwarte UMCS. W broszurach informacyjno-rekrutacyjnych rozdawanych kandydatom oraz w prezentacjach multimedialnych znajdowały się treści dotyczące Zespołu, a także form wsparcia dla studentów niepełnosprawnych.

W kontrolowanym okresie, UMCS czterokrotnie organizował tzw. „drzwi otwarte”, podczas których kandydaci mogli zapoznać się z ofertą edukacyjną Uczelni, jak również spotkać się z pracownikami Zespołu, a także z przedstawicielami Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” UMCS (dalej: „Zrzeszenie”). Ponadto, od 2015 r. Uczelnia sporządzała biuletyn dla kandydatów na studia „Student z niepełnosprawnością na UMCS”. Również od 2015 r. Zespół wysyłał corocznie do szkół ponadgimnazjalnych materiały informacyjne o możliwości konsultacji indywidualnych i grupowych. Pracownicy Zespołu w latach 2015-2017 przeprowadzili też spotkania informacyjne z uczniami Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów w Lublinie, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Nieśłyszącej i Słabosłyszącej w Lublinie, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży w Lublinie im. Prof. Zofii Sękowskiej, pozwalające na poznanie potrzeb młodzieży z niepełnosprawnością. Od 2013 r. Zespół oraz Zrzeszenie co roku brały udział w Lubelskich Targach Aktywności Osób Niepełnosprawnych, podczas których prezentowane były m.in. dostosowania UMCS do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Informacje nt. form wsparcia proponowanych przez Uczelnię znajdowały się na stronie internetowej www.umcs.pl w zakładce: Dla osób niepełnosprawnych. Zespół podejmował również działania/imprezy skierowane do środowiska osób niepełnosprawnych, które promowały UMCS jako Uczelnię dostępną dla osób o różnych rodzajach niepełnosprawności. W kontrolowanym okresie zagadnienia związane z niepełnosprawnością oraz promujące wykształcenie wyższe wśród osób z niepełnosprawnością zostały poruszone m.in. podczas: Konferencji „Osoba niepełnosprawna w środowisku akademickim. W stronę doskonalenia jakości kształcenia” (2015); otwartego Seminarium Filozoficzno-Psychiatrycznego (problemy osób chorujących psychicznie) - od 2015 r. zorganizowano sześć takich wydarzeń; konwentów Regionalnych dla Osób Niepełnosprawnych (problematyka o charakterze społecznym i edukacyjnym) - od 2016 r. odbyły się dwa wydarzenia; pikników integracyjnych wraz z konferencjami organizowanymi przez Zrzeszenie we współpracy z Zespołem, od 2015 r. zorganizowano trzy takie wydarzenia.

(dowód: akta kontroli, str. 98-107, 163-164)

1.5. Celem rozpoznania potrzeb studentów/doktorantów z niepełnosprawnością Zespół współpracował m.in. ze Zrzeszeniem. Przeprowadzona przez Zespół w 2010 r. wizja lokalna i przegląd budynków UMCS posłużyła do sporządzenia audytów poszczególnych budynków pod kątem barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. W sporządzonych opracowaniach zaproponowano rozwiązania przy projektowaniu przyszłych prac remontowo-budowlanych, mające na celu znoszenie barier architektonicznych. Każdy z 13 audytów został przekazany dziekanom/dyrektorom odpowiedzialnym za daną jednostkę zwiększając ich wiedzę w zakresie barier architektonicznych, jak też pozwalając na określenie ogólnych warunków studiowania oraz zamieszkiwania studentów niepełnosprawnych w danym obiekcie. We wrześniu 2014 r. sporządzono opracowanie „Dostępność budynków UMCS dla studentów z niepełnosprawnościami”. W 2017 r. Zespół wykonał opracowanie: „Bariera architektoniczna dla osób niepełnosprawnych w ciągach komunikacyjnych – Miasteczko Akademickie w rejonie Domów Studenckich UMCS i UP” które pozwoli m.in. na wykonanie projektów zagospodarowania terenu z niezbędnymi inwestycjami architektonicznymi w celu usprawnienia poruszania się po Miasteczku Akademickim osobom z niepełnosprawnością ruchową oraz wzroku (ujęte w planie budżetowym na 2018 r.). W wyjaśnieniu Z-ca Kanclerza podała, że „Uczelnia łącznie zarządza 65 budynkami o powierzchni prawie 208 tys. m². Większość budynków UMCS została wybudowana lub pozyskana ponad 50, a nawet 60 lat temu. Mimo poniesienia w ostatnich 10-ciu latach znacznych wydatków finansowych część budynków wymaga realizacji dalszych prac przywracających właściwe warunki użytkowania obiektów. Mimo braku środków finansowych na realizację całego zakresu prac (szacujemy go na ponad 200 mln zł) corocznie w budżecie Uczelni pojawiają się pozycje remontowe lub nakłady inwestycyjne, które poprawiają bezpieczeństwo obiektów, w tym ich dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Realizację niezbędnych prac utrudnia fakt, iż w wolumenie budynków użytkowanych przez UMCS cztery z nich, jako jedne z najcenniejszych zabytków Lublina, objęte są ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków województwa lubelskiego, a więc dodatkowo wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Niektóre budynki UMCS niebędące zabytkami wskazane zostały do Gminnej Ewidencji Zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Znalazły się tam m.in.: budynki przy al. Kraśnickiej 2A w dawnych koszarach piechoty carskiej. Część obszarów oraz budynków i budowli UMCS wpisanych jest na Listę Dóbr Kultury Współczesnej, a tym samym podlegają one szczególnej ochronie, m.in. tzw. Stara Fizyka i Chemia Mała przy Placu im. Marii Curie-Skłodowskiej, budynek Biblioteki Głównej przy ul. Radziszewskiego 11, obiekt Akademickiego Centrum Kultury „Chatka Żaka” przy ul. Radziszewskiego 16, Dom Studenta przy ul. Zana 11. Budynki te wymagają szczególnych rozwiązań (m.in. w zakresie zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych), co stwarza dodatkowe problemy organizacyjno-prawne procesu budowlanego i generuje dodatkowe koszty”.

(dowód: akta kontroli, str. 164, 197-199)

Uczelnia przeprowadziła następujące dostosowania poszczególnych obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- w roku 2015 w 12 budynkach i obiektach Uczelni zrealizowano zadania polegające m.in. na dobudowaniu nowej klatki schodowej wraz z budową windy dla osób niepełnosprawnych, zamontowaniu tabliczki wskazującej wejścia do budynku dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo, oznaczenia drzwi pomieszczeń z powiększonym drukiem dla osób niepełnosprawnych; generalnym remoncie sanitariatów na wszystkich kondygnacjach budynku z wykonaniem sanitariatów dla osób niepełnosprawnych, zainstalowaniu: platform przyschodowych; wyposażeniu w tabliczki wskazujące wejścia do budynku dostosowane dla osób

niepełnosprawnych ruchowo; dostosowaniu dojścia do hali sportowej (usunięcie progów, zastosowanie pochylni w korytarzach), oznaczeniu drzwi pomieszczeń z powiększonym drukiem dla osób niedowidzących;

- w 2016 r. w 12 budynkach i obiektach Uczelni zrealizowano zadania polegające m.in. na udostępnieniu drugiego wejścia do budynku Rektoratu od strony Wydziału Prawa i Administracji - dojście przez kładkę przy ulicy Sowińskiego; dostosowaniu toalety dla osób niepełnosprawnych na wszystkich kondygnacjach budynku; wyznaczeniu miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych (budynek Wydziału Matematyki Fizyki i Informatyki ul. Akademicka 7).

- w 2017 r. w 13 budynkach i obiektach Uczelni zrealizowano zadania polegające m.in. na zainstalowaniu tabliczki wskazującej wejścia do budynku od strony kładki nad ulicą Sowińskiego dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo; wykonaniu projektu budowy budynku biletowego z toaletami dla osób niepełnosprawnych oraz wykonaniu nowego parkingu od al. Warszawskiej z miejscami postojowymi dla osób niepełnosprawnych w Ogrodzie Botanicznym; pomalowaniu miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych na kolor niebieski zgodnie z nowymi przepisami; wykonaniu remontu nawierzchni części chodników przed budynkiem Chatka Żaka.

(dowód: akta kontroli, str. 164-166)

W latach 2015-2017 Zespół zorganizował dwa specjalistyczne szkolenia dotyczące znoszenia barier architektonicznych dla pracowników Działów Inwestycji, Eksploatacji, BHP i p.poż. oraz administratorów obiektów UMCS. Celem szkoleń było podniesienie jakości działań na rzecz dostosowania budynków Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

(dowód: akta kontroli, str. 164-167)

1.6. W latach akademickich 2015/2016, 2016/2017 i 2017/2018 liczba studentów oraz doktorantów ubiegających się o przyjęcie na studia wynosiła odpowiednio:

- na studia wyższe: 22.172 (stacjonarne 20.268, niestacjonarne 1.904), 21.299 (stacjonarne 19.404, niestacjonarne 1.895) i 21.505 (stacjonarne 19.684, niestacjonarne 1.821);

- na studia doktoranckie: 291 (stacjonarne 250, niestacjonarne 41), 258 (stacjonarne 234, niestacjonarne 24) i 228 (stacjonarne 218, niestacjonarne 10).

Studenci i doktoranci z niepełnosprawnością przyjęci na I rok studiów, zainteresowani otrzymaniem miejsca do zamieszkania w domach studenckich składali odpowiednie wnioski dla studentów lub doktorantów posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności w terminach określonych w regulaminach domów studenckich UMCS. Na początku roku akademickiego Uczelnia organizowała też spotkania z opiekunami lat/prodziekanami, na których przedstawiane były m.in. formy wsparcia dostępne na UMCS. Dyrektor Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów (CKiOS) wyjaśniła m.in., że „co do zasady na etapie rekrutacji Uczelnia nie prowadzi statystyk dotyczących kandydatów z niepełnosprawnościami, z uwagi na fakt, iż przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zachodzą przesłanki wymienione w art. 23 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r.”

(dowód: akta kontroli, str. 208-212)

1.7. Liczba studentów oraz doktorantów w poszczególnych latach akademickich wynosiła odpowiednio: 2015/2016 – 21.874 i 753, 2016/2017 – 21.497 i 734, 2017/2018 – 21.262 i 694. Liczba niepełnosprawnych studentów wynosiła w roku akademickim: 2015/2016 - 368 osób, 2016/2017 - 442 i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 74 osoby, 2017/2018 – 411 i w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 31 osoby. Natomiast liczba osób niepełnosprawnych będących doktorantami wynosiła w roku akademickim: 2015/2016 - 27 osób,

2016/2017 - 40 i porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 13 osób, 2017/2018 – 31 i w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 9 osób. Udział osób z niepełnosprawnościami, w odniesieniu do całej grupy studentów oraz odrębnie doktorantów wynosił odpowiednio w roku akademickim: 2015/2016 – 1,68% i 3,59%, 2016/2017 – 2,06% i 5,45%, 2017/2018 – 1,93% i 4,47%. W okresie objętym kontrolą ze studiów zrezygnowało ogółem 16 osób niepełnosprawnych. Przyczyną rezygnacji było: nie zaliczenia semestru – dwie osoby, zmiany na inny kierunek studiów – cztery osoby, pogarszający się stan zdrowia i sytuacji rodzinnej – trzy osoby, kontynuacja leczenia w innym mieście – trzy osoby, przeniesienia na inną uczelnię – jedna osoba. W przypadku trzech osób nie znano powodów rezygnacji.

(dowód: akta kontroli, str. 168-170, 195-196, 205-207)

1.8. Ze wsparcia Zespołu mogły korzystać wszystkie osoby, które zgłosiły taką potrzebę, a w szczególności studenci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, osoby przewlekle chore na podstawie dokumentacji medycznej, studenci doświadczający kryzysów zdrowia psychicznego oraz studenci pragnący zaangażować się w znoszenie „barier” w środowisku akademickim. W celu dotarcia do studentów, którzy potrzebowali wsparcia bez orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a mogli doświadczać kryzysów zdrowia psychicznego w Uczelni podjęto następujące działania: na stronie głównej UMCS w zakładce „wsparcie psychologiczne”, podano informacje o bezpłatnym wsparciu psychologicznym na UMCS. Wszyscy studenci I roku Uczelni otrzymywali numery telefonów kontaktowych do osób udzielających wsparcia na UMCS. Pracowników przeszkolono na temat zasad przekazywania studentom informacji o dostępnym wsparciu na Uczelni i na terenie Lublina (w szkoleniach takich wzięło udział 50 osób). Ponadto sporządzono również broszury informacyjne, których celem było wsparcie studentów doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego.

(dowód: akta kontroli, str. 167)

1.9. W toku dokonanych oględzin wybranych obiektów stwierdzono, że podjęte przez Uczelnię działania wraz z zastosowanymi rozwiązaniami architektonicznymi i technicznymi w znacznej części zapewniały osobom niepełnosprawnym swobodny dostęp do obiektów uczelni. Osoby niepełnosprawne, miały zapewnioną pomoc asystentów w oczekiwanym zakresie.

Osoby niepełnosprawne ruchowo i niewidome mogły liczyć na pomoc asystenta zarówno w drodze z miejsca zamieszkania (domu studenckiego) na uczelnię, jak i w drodze powrotnej. Asystent osoby niewidomej przygotowywał materiały dydaktyczne poprzez ich skanowanie i ich zapis w formacie czytany przez program - syntezator, zainstalowany na komputerze udostępnionym przez uczelnię. Osoba głucha miała zapewnioną pomoc tłumacza migowego podczas ćwiczeń, wykładów, zaliczeń oraz konsultacji.

Rozwiązania architektoniczne oraz techniczne w Bibliotece Głównej UMCS zapewniały nieskrępowaną możliwość korzystania z księgozbiorów i zasobów biblioteki przez osoby niepełnosprawne. Przed Biblioteką znajdowały się wydzielone miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Położenie drzwi wejściowych do budynku oraz kształt i wymiary pomieszczeń wejściowych zapewniały dogodne warunki ruchu osobom niepełnosprawnym. W budynku znajdowały się osobne łazienki dla osób niepełnosprawnych posiadające odpowiednią przestrzeń manewrową, umywalkę i toaletę, wyposażone także w urządzenia alarmowe/przywoławcze. Dostęp z poziomu wejścia/parteru do sali, w której można zamawiać

zarówno książki, jak i korzystać ze stanowisk komputerowych, zapewniała winda². Na sali dla osób niewidomych/niedowidzących wydzielono cztery stanowiska wyposażone w specjalną klawiaturę, słuchawki i mysz komputerową. Na stanowiskach tych były zainstalowane programy powiększające obraz wyświetlany na monitorze oraz syntezytatory mowy.

Oględziny budynków Wydziału Ekonomicznego i Humanistycznego wykazały, że drzwi wejściowe oraz kształt i wymiary pomieszczeń wejściowych do tych budynków dostosowane były do potrzeb osób niepełnosprawnych. Położenia drzwi wejściowych do budynków oraz kształt i wymiary pomieszczeń wejściowych umożliwiały dogodne warunki ruchu osobom niepełnosprawnym. Na wydziałach funkcjonowały windy o wymaganych wymiarach, posiadające ważne przeglądy, umożliwiające swobodny dostęp do poziomów, na których studenci mieli zajęcia. Wydzielono również łazienki dla osób niepełnosprawnych posiadające odpowiednią przestrzeń manewrową, uchwyty oraz wyposażone w umywalkę i toaletę. Stwierdzono natomiast, że na Wydziale Ekonomicznym nie zapewniono urządzeń pozwalających pokonać różnicę poziomów pomiędzy parterem budynku a poziomem piwnicy, gdzie znajdowała się Biblioteka Wydziałowa.

W jednym przypadku, podczas oględzin z udziałem osoby niewidomej, stwierdzono, że miała ona zajęcia w budynku wpisanym do rejestru zabytków nieruchomości województwa lubelskiego, pełniącym kiedyś funkcję siedziby Rządu Gubernialnego. W 2017 r. Uczelnia podejmowała próby sprzedaży budynku. Budynek ten, znajdujący się przy Placu Litewskim 5 (Wydział Pedagogiki i Psychologii) był nieprzystosowany dla osób niepełnosprawnych ruchowo i nie planowano w nim zajęć dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Nie posiadał toalety dla osób niepełnosprawnych, drzwi wejściowe jak również drzwi z korytarza do sal ćwiczeniowych i wykładowych miały szerokość skrzydła 70 cm, progi w drzwiach miały wysokość nawet 4 cm. Budynek nie był wyposażony w windę, ani nie posiadał innych urządzeń mogących pomóc osobie niepełnosprawnej ruchowo w pokonaniu różnicy poziomów budynku. Osoba niewidoma, wskazała, że istniejące bariery dla osoby niepełnosprawnej ruchowo takie jak, np. progi w drzwiach stanowią dla niej punkty orientacyjne budynku, przez co ułatwiają poruszanie i orientację w położeniu w budynku.

Zastępca Kanclerza ds. Techniczno-Majątkowych wyjaśniła, że z uwagi na specyfikę budynku nie ma możliwości pełnego dostosowania obiektu do obecnie obowiązujących przepisów. Z tego względu UMCS podjął decyzję o sprzedaży budynku. Obecnie UMCS jest na etapie projektowania, a następnie zostanie wdrożona procedura budowy nowej siedziby Instytutu, która będzie w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewniła osobom niepełnosprawnym możliwość wyboru domu studenckiego i pokoju. W Domu Studenckim Femina (spośród trzech poddanych oględzinom Domów Studenckich: Amor, Babilon i Femina) zorganizowano dwa pokoje dla niepełnosprawnych, z łazienkami dostosowanymi dla osób niepełnosprawnych. W Domu Studenckim Babilon, w którym mieścił się także Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych stwierdzono brak toalety przystosowanej dla osób niepełnosprawnych. W Domu Studenckim Babilon, z powodu braku rozwiązań umożliwiających pokonanie różnicy poziomów (trzy schody) osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku, w celu dojazdu do swojego pokoju, była zmuszona jechać przez sąsiedni dom studencki i łącznik. Stwierdzono również, że platforma

² Winda posiadała przegląd techniczny z 14.03.2018 r. Kabina o wymiarach: 1,1 m szerokości i 1,4 m długości wyposażona była w poręcz na wysokości 0,9 m.

dla osób niepełnosprawnych znajdująca się przed Domem Studenckim Femina, mająca umożliwić wjazd osobom niepełnosprawnych z ciągu pieszego na poziom wejścia do domu studenckiego była niesprawna.

(dowód: akta kontroli, str. 452-477)

1.10. Na Uczelni, w badanym okresie, rolę asystenta dydaktycznego pełnili rówieśnicy studentów z niepełnosprawnością. Rekrutacją na asystenta zajmowali się sami studenci z niepełnosprawnością, a w sytuacji gdy asystent był wskazany przez Zespół, to sami studenci z niepełnosprawnością decydowali o podjęciu współpracy. Zadaniem asystenta dydaktycznego w zależności od rodzaju niepełnosprawności było w przypadku:

- 1) studentów niewidomych i słabowidzących – pomoc w przygotowaniu odpowiednich (dostosowanych) materiałów dydaktycznych oraz w dotarciu na zajęcia, a także sporządzaniu notatek z zajęć. W przypadku doktorantów asystent pomagał także w czynnościach związanych z prowadzeniem badań naukowych oraz w udziale w konferencjach naukowych. Dostosowanie materiałów dydaktycznych dla osób niewidzących odbywało się poprzez przełożenie tekstu z wersji papierowej na wersję elektroniczną, która była możliwa do odczytania przez program udźwiękowiający. Takim dostosowaniem zajmowali się asystenci osób z niepełnosprawnością wzroku, którzy zostali przeszkoleni przez pracowników Zespołu. Dodatkowo Zespół udostępniał również skanery oraz programy, dzięki którym takie dostosowanie mogło odbywać się na terenie Uczelni;
- 2) studentów głuchych i słabosłyszących – pomoc w sporządzaniu notatek z zajęć;
- 3) studentów z dysfunkcją ruchu – pomoc w dotarciu na zajęcia i innych miejsc Uczelni, w sporządzaniu notatek w przypadku studentów, którzy mieli trudności ze sprawnością kończyn górnych;
- 4) studentów z zaburzeniami psychicznymi – pomoc w sporządzaniu notatek z zajęć, w sytuacji gdy notowanie mogło być utrudnione ze względów zdrowotnych.

Na podstawie przedstawionego przez studenta planu zajęć, a także orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, przyznania wsparcia asystenta dydaktycznego dokonywała Komisja ds. Studentów Niepełnosprawnych. Według wyjaśnienia Dyrektor CKiOŚ „obok wsparcia asystenta w Uczelni realizowane było wsparcie specjalistyczne, które było już dedykowane do konkretnego rodzaju niepełnosprawności. I tak, Zespół, od 2015 r. realizował z Uniwersytetem Warszawskim działania dotyczące udostępniania księgozbioru cyfrowego Akademickiej Biblioteki Cyfrowej przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością wzroku oraz inną niepełnosprawnością uniemożliwiającą korzystanie z tradycyjnych materiałów w zwykłym druku. Akademicka Biblioteka Cyfrowa była tworzona w celu wyrównywania szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnością. Studenci mogli pobierać pełne wersje książek i podręczników akademickich z różnych dziedzin w formatach odczytywanych przez programy udźwiękowiające (studenci z niepełnosprawnością wzrokową). Ponadto studenci niesłyszący mogli korzystać z tłumaczenia na język migowy wszystkich zajęć, które były objęte programem studiów. Studenci z niepełnosprawnością ruchową mogli skorzystać z bezpłatnego transportu, który znacznie podnosił jakość życia studentów i przyczyniał się do efektywnego wykorzystania czasu studiów (na podstawie decyzji Komisji ds. Studentów Niepełnosprawnych). Ponadto mogli korzystać z poradnictwa psychologicznego, które pomagało studentom z zaburzeniami psychicznymi w efektywnym studiowaniu, poprzez spełnienie funkcji: terapeutycznej w zakresie niezbędnym do wypełniania przez studentów obowiązków akademickich oraz porady efektywnego uczenia się. Studenci z zaburzeniami psychicznymi mogli także skorzystać z konsultacji lekarza psychiatry. Głównym celem porady była diagnoza studenta pod kątem jego procesów poznawczych, które mogły być zmienione przez

zaburzenie, a także/lub przyjmowanie leków. Z tego wsparcia mogli skorzystać wszyscy studenci UMCS, ponieważ pełniło ono rolę profilaktyczną, a dodatkowo przyczyniało się do zmniejszenia piętna wynikającego z zaburzeń psychicznych.”

(dowód: akta kontroli, str. 191, 208)

W ramach Zespołu funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu i pomocy technicznych dla studentów z niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnością nie byli narażeni na wykluczenie o charakterze cyfrowym.

Studenci z niepełnosprawnościami wzroku mieli do dyspozycji m.in. notebooki, dyktafony, powiększalniki i monitor brajlowski.

- stanowiska/miejsca wyposażone w urządzenia wspomagające:

a) Zespół posiadał klawiaturę z powiększonym drukiem i klawiszami, oprogramowanie (czytnik ekranowy) przeznaczone dla osób z upośledzonym wzrokiem, dzięki któremu niewidomi mogli korzystać z komputera, program powiększający obraz na ekranie monitora i udźwiękowiający system operacyjny komputera PC oraz zainstalowane aplikacje, oprogramowanie udźwiękowiające komputer i oprogramowanie OCR;

b) Biblioteka Główna UMCS była wyposażona w oprogramowanie udźwiękowiające komputer, oprogramowanie OCR, klawiaturę specjalistyczną dla słabowidzących korzystających z programu powiększającego, program powiększający obraz na ekranie monitora i udźwiękowiający system operacyjny komputera PC oraz zainstalowane aplikacje, a także wyposażający komputer w brajla, oprogramowanie (czytnik ekranowy) przeznaczone dla osób z upośledzonym wzrokiem, klawiaturę z powiększonym drukiem i klawiszami;

c) W obiektach dydaktycznych i mieszkalnych UMCS znajdowały się m.in. mapy reliefowe Miasteczka Akademickiego, drukarka brajlowska na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki, oznaczenia dla osób niewidomych na Wydziałach Pedagogiki i Psychologii oraz Humanistycznym.

Studenci z niepełnosprawnością słuchu mieli do dyspozycji m.in.:

- urządzenia wspomagające przeznaczone do użyczenia dla studenta: nadajnik, odbiornik Opticon Amigo, System FM - nadajnik, odbiornik Domino Pro;

- stanowiska/miejsca wyposażone w urządzenia wspomagające: w Zespole dysponowano przenośną pętlą indukcyjną.

Studenci z niepełnosprawnością ruchu mieli do dyspozycji m.in.:

- stanowiska/miejsca wyposażone w urządzenia wspomagające:

a) Zespół posiadał klawiaturę z powiększonym drukiem i klawiszami, nakładkę na klawiaturę z otworami na klawisze, trackball CST 1345 – urządzenie zastępujące mysz komputerową, szyny najazdowe, rampę przenośną, rolowaną, podest manewrowy do rampy, wózek inwalidzki;

b) Dom Studencki „Kronos” posiadał szyny najazdowe, rozsuwane 2m; Dom Studencki „Amor” – schodolaz; Centrum Kultury Fizycznej – schodolaz; Wydział Chemii – budynek Chemii Organicznej – schodolaz;

c) Biblioteka Główna UMCS dysponowała klawiaturą z powiększonym drukiem i klawiszami, nakładką na klawiaturę z otworami na klawisze, trackball CST 1345 – urządzenie zastępujące mysz komputerową.

Studenci z wszystkimi rodzajami niepełnosprawności mieli do dyspozycji m.in.: urządzenia wspomagające przeznaczone do użyczenia dla studenta: notebooki i dyktafony. Na Wydziale Filozofii i Socjologii znajdowała się sala do języka angielskiego, a w Zespole - tablica multimedialna z oprogramowaniem do nauki języka angielskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 191-193)

Uczelnia organizowała dla studentów z ograniczeniami bezpłatne, dodatkowe zajęcia sportowe, dostosowane do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności: zajęcia na pływalni, siłowni oraz grę Boccia, jak też m.in. turnieje w goalballu (gra dla studentów niewidzących i słabowidzących). Zespół w ramach wyrównywania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością organizował też bezpłatne, dodatkowe lektoraty z języka angielskiego dla studentów różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym dla studentów niesłyszących. Z zajęć tych mogli korzystać również asystenci osób z niepełnosprawnością. Powyższe zajęcia były prowadzone w czterech grupach o różnym poziomie zaawansowania. Lektorat był dostosowany do indywidualnych potrzeb studentów. Dodatkowo w okresie wakacyjnym studenci z niepełnosprawnością mogli uczestniczyć w obozie językowym, w czasie którego uczyli się języka angielskiego, a także rozwijali swoje kompetencje społeczne oraz językowe. Na Uczelni funkcjonowało również Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych (dalej zwana: CNIcJO) w którym funkcjonowało stanowisko Pełnomocnika CNIcJO ds. studentów niepełnosprawnych. Do zadań tego Pełnomocnika należała w szczególności współpraca z Zespołem celem dostosowania realizowanych lektoratów do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Na stronie internetowej CNIcJO podawano aktualne informacje dotyczące możliwości wsparcia studentów z niepełnosprawnością³. Pracownicy CNIcJO byli właściwie przygotowani do prowadzenia zajęć ze studentami o różnych rodzajach niepełnosprawności. Wykładowca prowadzący dodatkowy lektorat z języka angielskiego dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnością brał udział w zorganizowanym przez Zespół wyjeździe szkoleniowym na Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu (maj 2012 r.) w celu zapoznania się z metodami pracy i wykorzystaniem pomocy naukowych w tamtejszej Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych dla studentów niesłyszących i niedosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami. Podobne szkolenie odbyło się również na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Centrum Edukacji Niesłyszących i Słabosłyszących oraz w Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych dla Niewidomych. Ponadto zajęcia prowadzone były w małych grupach przez wykładowcę zatrudnioną w CNIcJO od roku 1999, przeszkoloną zarówno w nauczaniu osób głuchych, słabosłyszących, niewidomych i niedowidzących jak również osób doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego. Pracownicy CNIcJO korzystali również ze szkoleń/wykładów dotyczących nauczania osób niepełnosprawnych oraz doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego.

(dowód: akta kontroli, str. 191-194)

1.11. NIK przeprowadziła badania ankietowe wśród 48 niepełnosprawnych studentów i doktorantów Uczelni, w tym: z dysfunkcją narządu ruchu (18) niewidomych i słabowidzących (7), głuchych i słabosłyszących (6), kryzysem zdrowia psychicznego (7) oraz innym rodzajem niepełnosprawności (10). Ankietowane osoby niepełnosprawne m.in. podały, że: 10% z nich w trakcie rekrutacji na Uczelnie nie napotkało trudności z powodu niepełnosprawności, 96% wiedziało do kogo można się zwrócić z prośbą o wsparcie, a 84% w trakcie studiów zwracało się o taką pomoc. Uczelnia nie udzieliła 17% wnioskowanego wsparcia lub pomocy. Osoby niepełnosprawne poruszające się po terenie Uczelni nie napotkały w 84% przypadków barier informacyjnych lub komunikacyjnych umożliwiających lub utrudniających swobodny lub nieskrępowany dostęp do obiektów, w których odbywały się zajęcia edukacyjne. O dostęp do pomocy i materiałów naukowych niezbędnych w procesie kształcenia nie wnioskowało 71% osób niepełnosprawnych.

³ www.jezyki.umcs.pl.

W gronie studentów lub doktorantów Uczelni były osoby posiadające niepełnosprawność zaburzeń wzroku (osoby słabowidzące i niewidome) oraz odrębnie słuchu (osoby głuche i słabosłyszące).

(dowód: akta kontroli, str. 168-170, 195-196, 449)

1.12. W kontrolowanym okresie do władz Uczelni nie wpłynęły skargi i wnioski kierowane przez studentów, doktorantów lub kandydatów na studia, dotyczące niezapewnienia warunków do kształcenia osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli, str. 167)

1.13. W latach 2015-2017 pracownicy Uczelni (z różnych grup pracowniczych) uczestniczyli w szkoleniach w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych. Głównym celem tych szkoleń było wyrównywanie szans edukacyjnych studentów/doktorantów z niepełnosprawnością, tak by mogli uczestniczyć we wszystkich obszarach życia akademickiego (sferze rozwoju intelektualnego, działalności społecznej, zajęciach sportowych). Działania te były kierowane do trzech grup, a mianowicie: wszystkich pracowników, pracowników naukowo-dydaktycznych, pracowników obsługi. W 2015 r. przeszkolono wszystkich pracowników – 119 osób (4%), a w grupie pracowników obsługi – 25 osób (2,2%). Pracownicy przeszkoleni w 2016 r.: wszyscy pracownicy: 56 osób (1,9%), a pracownicy obsługi: 51 osób (4,6%). Pracownicy przeszkoleni w 2017 r.: wszyscy pracownicy – 153 osób (5,3%), nauczyciele akademicki: 83 osoby (5%), pracownicy obsługi – 19 osób (1,7%). W dniu 12.01.2018 r. zorganizowano w ramach projektu „Dobre życie” jedno szkolenie pn. „Optymizmu można się nauczyć”, w którym uczestniczyło 13 osób.

(dowód: akta kontroli, str. 171-190)

1.14. W okresie objętym kontrolą zagadnienia dotyczące zapewnienia pełnego udziału niepełnosprawnych studentów i doktorantów w procesie kształcenia i w badaniach naukowych nie były przedmiotem kontroli MNiSW.

(dowód: akta kontroli, str. 167)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W trakcie oględzin prowadzonych z udziałem niepełnosprawnej studentki poruszającej się na wózku, stwierdzono ograniczenia w możliwości jej swobodnego poruszania się po terenie Uczelni w rejonie budynków Rektoratu, Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Filozofii i Socjologii oraz Wydziału Humanistycznego. We wskazanych obszarach nie ma wydzielonych ciągów pieszych lub są one zastawione przez betonowe donice, parkujące samochody. W efekcie osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku, aby dostać się na Wydział Humanistyczny musiała najpierw przejechać przez parking dla samochodów, a następnie poruszać się po ulicy.

Zastępca Kanclerza ds. Techniczno-Majątkowych wyjaśniła, że UMCS w 2017 r. podjął działania mające na celu zmianę zagospodarowania terenu przed głównym wejściem do Rektoratu i budynkiem Wydziału Prawa i Administracji od strony Placu M.C. Skłodowskiej. Dokumentacja na powyższy zakres prac ma być opracowana do końca marca 2018 r., a realizacja prac została zaplanowana na miesiące czerwiec-wrzesień br., aby udostępnić przed nowym rokiem akademickim nowe ciągi komunikacyjne. Ponadto UMCS wykona barierki lub słupki, które trwale oddziela funkcję pieszą chodnika od parkingów i dróg wewnętrznych oraz umieści tablice informacyjne o zakazie blokowania ciągów komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli, str. 465-468, 476)

2. NIK zwraca uwagę, że istniejące rozwiązania techniczne w niektórych budynkach UMCS mogą stwarzać utrudnienia osobom niepełnosprawnym w dostępie do budynków i pomieszczeń, jak również są niezgodne z wymaganiami⁴ dla budowanych, przebudowywanych budynków tj.: w budynku Wydziału Ekonomicznego nie ma zainstalowanych żadnych urządzeń technicznych zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp z poziomu parteru do poziomu piwnicy, gdzie znajduje się Biblioteka Wydziałowa⁵. Ponadto przy wejściu z holu w kierunku Biblioteki wstawione są drzwi o szerokości⁶ skrzydła 75 cm. Winda osobowa w Domu Studenckim Amor posiada wejściowe drzwi skrzydłowe o szerokości 75 cm, kabinę o wymiarach 95 cm szerokości i długości 120 cm, niewyposażoną w poręcze, ani informację głosową⁷. Różnicę terenów pomiędzy poziomem wejścia do Domu Studenckiego Amor, a parkingiem i drogą publiczną łączy pochylnia o szerokości płaszczyzny ruchu ponad 230 cm, krawężnikach o wysokości ponad 0,07 m, wyposażona⁸ w obustronne poręcze o odstępie między nimi 200 cm.

Zastępca Kanclerza ds. Techniczno-Majątkowych wyjaśniła, że UMCS posiada dokumentację na prace budowlane mające na celu dostosowanie Wydziału Ekonomicznego do aktualnych przepisów w skład, których wejdzie m.in. wymiana drzwi w poziomie czytelnicy – wejście z hallu – na drzwi o szerokości 180 cm dwuskrzydłowe. Zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym do poziomu czytelnicy z poziomu parteru umożliwi zamontowanie na istniejącej klatce schodowej podnośnika na poręczy wzdłuż ścian klatki schodowej. Prace te stanowić będą ostatni etap dostosowania budynku Wydziału Ekonomicznego do aktualnych przepisów i planowane są do realizacji w latach 2018/2019. W 2017 r. została opracowana dokumentacja projektowa oraz uzyskano pozwolenie na budowę w zakresie dostosowania do obowiązujących przepisów p.poż. oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych Domu Studenckiego AMOR i BABILON. W ramach inwestycji projektuje się przebudowę m.in. pochylni, wymianę windy na przystosowaną dla osób niepełnosprawnych, z kabiną przelotową umożliwiającą wjazd na poziom wszystkich kondygnacji oraz dostęp z zewnątrz poprzez wiatrołap.

(dowód: akta kontroli, str. 452-456, 469-470, 477-478)

3. W budynku Domu Studenckiego Babilon na parterze budynku ma swoją siedzibę Zespół. Wprawdzie na wskazanej kondygnacji znajduje się łazienka posiadająca wystarczającą przestrzeń manewrową dla osób poruszających się na wózkach i poręcze, to jednak mogą z niej korzystać pracownicy Domu Studenckiego, a pozostałe osoby po uzyskaniu zgody osoby z recepcji. Uwzględniając lokalizację siedziby Zespołu, oraz brzmienie § 86 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422 ze zm.) – dalej zwane rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych.

⁵ Zgodnie z § 74 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, w budynku użyteczności publicznej pomieszczenia ogólnodostępne ze zróżnicowanym poziomem podłóg powinny być przystosowane do ruchu osób niepełnosprawnych.

⁶ Zgodnie z § 62 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych oraz do mieszkań powinny mieć w świetle ościeżnicy co najmniej: szerokość 0,9 m i wysokość 2 m. W przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 0,9 m.

⁷ Zgodnie § 193 ust. 2a rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, kabina dźwigu osobowego dostępna dla osób niepełnosprawnych powinna mieć szerokość co najmniej 1,1 m i długość 1,4 m, poręcze na wysokości 0,9 m oraz tablicę przyzywową na wysokości od 0,8 m do 1,2 m w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od naroża kabiny z dodatkowym oznakowaniem dla osób niewidomych i informacją głosową.

⁸ Zgodnie z § 71 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych pochylnie przeznaczone dla osób niepełnosprawnych powinny mieć szerokość płaszczyzny ruchu 1,2 m, krawężniki o wysokości co najmniej 0,07 m i obustronne poręcze odpowiadające warunkom określonym w § 298, przy czym odstęp między nimi powinien mieścić się w granicach od 1 m do 1,1 m.

technicznych⁹, zdaniem NIK, niezbędne jest zapewnienie niczym nieograniczonej możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z przystosowanego dla nich pomieszczenia higienicznosanitarnego.

Zastępca Kanclerza ds. Techniczno-Majątkowych wyjaśniła, że w ramach planowanej inwestycji w Domu Studenckim Amor, na 1 piętrze projektuje się toaletę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych, która będzie dostępna komunikacyjnie windą.

(dowód: akta kontroli, str. 455-456, 477-478)

4. W dniu oględzin stwierdzono, że platforma dla osób niepełnosprawnych przy Domu Studenckim Femina była niesprawna. Według oświadczenia przedstawiciela firmy obsługującej platformę, powodem niesprawności były rozładowane akumulatory. NIK zwraca uwagę, że wobec braku możliwości skorzystania z platformy, osoby niepełnosprawne poruszające się na wózku, aby dostać się na obszar miasteczka akademickiego musiały, korzystać z innego, alternatywnego wejścia i pokonać znacznie dłuższą drogę niż osoby zdrowe.

(dowód: akta kontroli, str. 457-459)

Zastępca Kanclerza ds. Techniczno-Majątkowych wyjaśniła, że UMCS w 2018 r. podjął działanie mające na celu zlecenie wykonania dokumentacji projektowej dotyczącej zagospodarowania terenu miasteczka akademickiego pod kątem usuwania barier architektonicznych – wszelkiego rodzaju pochylnie, schody, progi. Planowane jest w okolicach DS Femina wybudowanie nowego dźwigu podnośnika dla niepełnosprawnych, który umożliwi bezkolizyjne i zgodne z przepisami pokonanie odległości z poziomu chodnika na poziom wejścia do akademika. Planowany termin wykonania prac budowlanych na całym miasteczku wyznaczony został do końca 2018 r. Platformę dla osób niepełnosprawnych obsługuje firma, która jest na każde wezwanie i zgodnie z umową konserwacja platformy odbywa się raz w miesiącu. Aktualnie zostały podjęte rozmowy z firmą, aby konserwacje odbywały się częściej. Studenci niepełnosprawni nie korzystają w zasadzie z platformy. Studenci niepełnosprawni mieszkający w DS Femina, ale też w innych akademikach korzystają z transportu samochodowego, który zapewnia Uczelnia.

(dowód: akta kontroli, str. 479-480)

Ocena cząstkowa¹⁰

Regulamin studiów spełniał wymogi wynikające z § 2 rozporządzenia MNiSW z dnia 25 września 2014 r. w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach¹¹. Stwierdzone istniejące bariery architektoniczne mogące uniemożliwić dostęp do pomieszczeń dydaktycznych występowały jedynie w budynku wpisanym do rejestru zabytków nieruchomości województwa lubelskiego. W pozostałych budynkach nie stwierdzono takich barier. Realizowane na UMCS formy wsparcia miały za zadanie wyrównanie szans edukacyjnych studentów/doktorantów z niepełnosprawnością i były dobierane indywidualnie do potrzeb studenta na podstawie wywiadu, którego celem była diagnoza potrzeb wynikających

⁹ W budynku, na kondygnacjach dostępnych dla osób niepełnosprawnych, co najmniej jedno z ogólnodostępnych pomieszczeń higienicznosanitarnych powinno być przystosowane dla tych osób przez: zapewnienie przestrzeni manewrowej o wymiarach co najmniej 1,5 x 1,5 m; stosowanie w tych pomieszczeniach i na trasie dojazdu do nich drzwi bez progów; zainstalowanie odpowiednio przystosowanej, co najmniej jednej miski ustępowej i umywalki, a także jednego natrysku, jeżeli ze względu na przeznaczenie przewiduje się w budynku takie urządzenia; zainstalowanie uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higienicznosanitarnych.

¹⁰ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

¹¹ Dz. U. poz. 1302.

z niepełnosprawności. Planowane do realizacji oraz zastosowane przez Uczelnię rozwiązania architektoniczne i techniczne umożliwiały dostęp do procesu kształcenia i badań naukowych osób niepełnosprawnych na równi z osobami pełnosprawnymi.

2. Pozyskiwanie i wykorzystywanie środków na wsparcie dydaktyczne i naukowe dla osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach objętych kontrolą UMCS otrzymał z MNiSW dotacje na:

1) finansowanie kosztów realizacji inwestycji na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym¹²:

- „Dostosowanie auli II na Wydziale Ekonomicznym do obowiązujących przepisów p.poż” w kwocie 1.750.000 zł,
- „Przebudowa Budynku Rektoratu UMCS w Lublinie przy pl. M. C. Skłodowskiej 5 związana z dostosowaniem do aktualnych przepisów przeciwpożarowych” w kwocie 9.474.000 zł;

2) zadania związane ze stworzeniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia (art. 94 ust. 1 pkt 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym), 2015 r. – 618.400 zł; 2016 r. – 567.900 zł; 2017 r. – 830.600 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 213-273)

2.2. Kwota środków dotacji wydatkowana w roku: 2015 wyniosła 463.766 zł, 2016 – 497.485 zł, 2017 – 629.070 zł (wg stanu na 31.01.2018 r.). Procent wykorzystania dotacji w danym roku wyniósł odpowiednio: 74,99%, 87,60% i 75,74%. Niewykorzystane w danym roku środki dotacji, w okresie objętym kontrolą stanowiły zysk Uczelni i po zatwierdzeniu przez Senat zasilały fundusz zasadniczy. W latach 2016-2017 z funduszy Uczelni realizowano zadania inwestycyjne i remonty, które w części dotyczyły wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Na takie zadania Uczelnia wydatkowała w roku: 2016 – kwotę ok. 450 tys. zł, 2017 kwotę ok. 180 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 274, 334)

W wyjaśnieniu Rektor UMCS podał m.in., że dotacja wydatkowana jest w sposób, który zakłada odpowiedź na potrzeby płynące ze środowiska (Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych, sugestie pracowników UMCS, badania naukowe, dobre praktyki), a także zgodnie z celowym przeznaczeniem środków finansowych (procedury, regulaminy). UMCS prowadzi politykę racjonalnego wydatkowania dotacji w granicach możliwych do realizacji oraz zgodnie z zaleceniami MNiSW dotyczącymi sposobu jej wydatkowania, w tym ograniczeń, że środki te nie powinny być wydatkowane na zakupy/inwestycje powyżej 3.500 PLN.

(dowód: akta kontroli, str. 425-427)

2.3. Zgodnie z rozliczeniem finansowym dotacji z budżetu państwa na zadanie inwestycyjne pn. „Dostosowanie Auli II na Wydziale Ekonomicznym do obowiązujących przepisów p.poż” kwota przyznanej dotacji z budżetu państwa wyniosła 1.750.000 zł, kwota wykorzystanej dotacji wyniosła 1.733.978 zł, zaś kwota niewykorzystanej dotacji wyniosła 16.022 zł. Z zestawienia wpływów poszczególnych transz dotacji celowej wynika, iż Uczelnia otrzymała w latach 2015-2016 kwotę 1.733.978 zł (kwota 16.022 zł nie wpłynęła na subkonto Uczelni).

Rozliczenia dotacji celowej na finansowanie kosztów inwestycji pn. „Przebudowa Budynku Rektoratu UMCS w Lublinie przy pl. M. C. Skłodowskiej 5 związana

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.

z dostosowaniem do aktualnych przepisów przeciwpożarowych” dokonano zgodnie z umową Nr 1225 z dnia 27.07.2012 r. i aneksami (sześcioma). Przyznana dotacja z budżetu państwa w kwocie 9.474.000 zł została wykorzystana w kwocie 9.473.744 zł. Kwota niewykorzystanej dotacji wyniosła 256 zł i została w dniu 14.01.2013 r. zwrócona do MNiSW wraz z należnymi odsetkami bankowymi.

Rozliczenia ww. dotacji na realizację zadań inwestycyjnych (w tym służących kształceniu niepełnosprawnych studentów i doktorantów) dokonano zgodnie z postanowieniami umów dotyczących przyznania środków, a poniesione środki z dotacji rzetelnie udokumentowano. Planowane do osiągnięcia cele zostały zrealizowane w 100%.

(dowód: akta kontroli, str. 275-285)

Zakres rzeczowy inwestycji dostosowania Auli II na Wydziale Ekonomicznym do obecnie obowiązujących przepisów p.poż obejmował m.in. wykonanie prac z materiałów niepalnych o określonej zgodności z Polskimi Normami odnoszącymi się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia oraz toksyczności spalania, jak też modernizację foteli oraz stolików wykonanych z materiałów niepalnych o określonej zgodności z Polskimi Normami odnoszącymi się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia oraz toksyczności spalania; wydzielenie p.poż auli od pozostałej części budynku.

Zakres rzeczowy przebudowy budynku Rektoratu UMCS obejmował m.in.: wyposażenie klatki schodowej w urządzenia zapobiegające jej zadymianiu; oddzielenie klatki schodowej od poziomych dróg komunikacji ogólnej i pomieszczeń przedsiionkiem przeciwpożarowym; dostosowanie długości dojścia ewakuacyjnego; wyposażenie budynku w dźwiękowy system ostrzegawczy; wydzielenie poziomych dróg ewakuacyjnych poprzez dostosowanie odporności ogniowej drzwi do wymaganej odporności ogniowej przegród do co najmniej EI60 dla drzwi; dostosowanie okładzin ściennych i podłogowych na drogach ewakuacyjnych do wymagań przepisów p.poż.

W ramach ww. zadań inwestycyjnych w 2015 r. dobudowano nową klatkę schodową wraz z windą dla ekip ratowniczych i dla osób niepełnosprawnych (nowe wejście do budynku od strony kładki dla pieszych). W roku 2016 wykonano dostosowanie dla osób niepełnosprawnych polegające na udostępnieniu drugiego wejścia do budynku Rektoratu od strony Wydziału Prawa i Administracji – dojście przez kładkę przy ul. Sowińskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 213-241, 428-430)

Studenci z niepełnosprawnością składali wnioski o przyznanie wsparcia w zakresie asystenta dydaktycznego i transportu. Wnioski te były rozpatrywane przez Komisję. Podstawę przyznania wsparcia stanowiło orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, a do wniosku o transport studenci załączali zaświadczenie od lekarza. Student z niepełnosprawnością wnioskował o zakres wsparcia (liczbę godzin pracy asystenta w skali miesiąca lub semestru) na podstawie planu zajęć. W każdym semestrze studenci z niepełnosprawnością przygotowywali tygodniowy plan pracy asystenta, który był podstawą do przyznania odpowiedniej liczby godzin pracy asystenta. W okresie kontrolowanym wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Studenci z niepełnosprawnością wnioskowali o przyznanie wsparcia na każdy semestr. Wsparcie asystenta, jak też transport był dostosowany nie tylko do niepełnosprawności studenta, ale także do jego indywidualnej sytuacji wynikającej z planu zajęć w danym semestrze. Studenci z niepełnosprawnością korzystali z form wsparcia przez cały okres studiów. Wsparcie studenta było kontynuowane w kolejnych latach jego studiów, a zakończenie wsparcia miało miejsce, tylko gdy

nie potrzebował już wsparcia, np. czasowy charakter niepełnosprawności. W poszczególnych latach objętych kontrolą, wystąpiły różnice pomiędzy kwotami wydatkowanych środków z dotacji (art. 94 ust. 1 pkt 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym), a kwotami wykazanymi (jako wydatkowane) w systemie POL-on. Kwestor wyjaśniła, że „zgodnie z wytycznymi MNiSW do wykonania planu rzeczowo-finansowego Uczelnia wykazuje po stronie przychodów m.in. wszystkie otrzymane w danym roku kalendarzowym dotacje podmiotowe, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1-6, 8-9 i 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, a po stronie kosztów, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, przy uwzględnieniu zasady memoriału - koszty w ujęciu zbiorczym. Ponadto zgodnie z art. 98 ust 3 tej ustawy, niewykorzystane w danym roku budżetowym środki finansowe pozostają w dyspozycji Uczelni i są rozliczone w wyniku finansowym w danym roku. Natomiast różnica pomiędzy kwotą wydatkowaną w ujęciu memoriałowym a kwotą wykazaną w sprawozdaniu z wykonania planu rzeczowo-finansowego stanowi kwotę niewydatkowanych w danym roku środków finansowych, które zgodnie z przytoczonymi powyżej przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym stanowią środki Uczelni, a niewykorzystana jej część rozliczana jest w wyniku finansowym danego roku”.

(dowód: akta kontroli, str. 432-435)

Z dotacji przeznaczonej na wsparcie niepełnosprawnych studentów i doktorantów sfinansowano w latach 2015-2017 koszty: dostosowania procesu dydaktycznego do potrzeb studentów z niepełnosprawnością odpowiednio: 134.974 zł, 166.591 zł, 253.162 zł; szkolenia/ konferencje podnoszące świadomość środowiska akademickiego odpowiednio: 31.803 zł, 48.600 zł, 48.139 zł; działalności wyrównującej szanse studentów z niepełnosprawnością w zakresie kompetencji społecznych odpowiednio: 73.387 zł, 67.030 zł, 79.639 zł; działalności o charakterze informacyjnym odpowiednio: 9.554 zł, 25.632 zł, 56.516 zł; dostosowania Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych odpowiednio: 69.814 zł, 22.947 zł 46.234 zł oraz pracy biura odpowiednio: 146.281 zł; 158.901 zł; 162.780 zł. Wpłaty studentów na wyjazdy wyniosły: 3.720 zł w 2015 r.; 2.530 zł w 2016 r.; 3.750 zł w 2017 r. W ewidencji księgowej dotyczącej wykorzystania dotacji podmiotowej przeznaczonej na realizację zadań związanych ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia nie były ujęte zakupy gotowych środków trwałych o wartości początkowej powyżej 3.500 zł brutto (w ramach bieżącej działalności wykazano wyłącznie zakup gotowych środków trwałych o wartości początkowej nieprzekraczającej kwoty 3.500 zł.). Wszystkie poniesione rodzaje wydatków mieściły się w katalogu zadań wskazanych na stronie internetowej MNiSW¹³ i mogły być finansowane z dotacji przeznaczonej na wsparcie niepełnosprawnych studentów i doktorantów.

(dowód: akta kontroli, str. 334, 431, 436-448)

2.4. W okresie objętym kontrolą, oprócz dotacji z MNiSW, Uczelnia otrzymała również wsparcie finansowe z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT):

- na podstawie umowy z 29.10.2013 r. nr 2013/0295/2774/SubA/DIS z MSiT na remont sal sportowych w Centrum Kultury Fizycznej – sala 1, 2 i 3 (bez podłogi) oraz zapleczy szatniowo-sanitarnych wraz z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych przy Sali nr 1. Okres realizacji lata 2013 – 2015. Wartość przyznanej dotacji 1.000.000 zł (lata 2012-2014 kwota 854.779 zł i 2015 r. kwota 98.605 zł).

¹³ <http://www.nauka.gov.pl/wsparcie-niepełnosprawnych-studentow-i-doktorantow/>

MSiT przy udzielaniu dofinansowania ww. zadania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) brało pod uwagę: spełnienie wymogów formalno-prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej; zgodność zakresu merytorycznego inwestycji z założeniami określonymi w Programie rozwoju inwestycji sportowych (ocenie podlegały m.in. dokumentacja projektowa, zakres rzeczowy zadania, planowane koszty i termin realizacji zadania); sukcesy klubu w rywalizacji sportowej na arenie krajowej oraz międzynarodowej; ilość zawodników trenujących w klubie; ilość prowadzonych przez klub/kluby sekcji sportowych/kategorii wiekowych; historię klubu z uwzględnieniem dotychczasowych osiągnięć w rywalizacji sportowej; celowość inwestycji w kontekście strategii rozwoju sportu w Polsce do 2015 roku i pozostałych strategii rządowych oraz priorytetów MSiT, w tym dyscyplin priorytetowych.

Zgodnie z ww. umową: dofinansowanie zostało przyznane w kwocie 1.000.000 zł, całkowita wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 2.529.856 zł, data zakończenia zadania inwestycyjnego – 23.01.2015 r. Osiągnięte w ramach realizacji zadania efekty w zakresie rzeczowym były zgodne z powyższą umową. Dokonano zwrotu dodatkowego dochodu na rachunek bankowy MSiT w wysokości 35.792 zł.

- na podstawie umowy z 11.08.2014 r. nr 2014/0179/2774/SuBA/DIS/R z MSi, na remont sal sportowych w Centrum Kultury Fizycznej – nr 3 (c.d.), remont zapleczy szatniowo-sanitarnych wraz z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych przy sali nr 2 i 3, rozpoczęcie remontu pawilonu wielofunkcyjnego w zakresie wymiany stolarki zewnętrznej – etap I. Okres realizacji lata 2014 – 2015. Wartość przyznanej dotacji 961.408 zł (lata 2012-2014 kwota 202.100 zł i 2015 r. kwota 759.308 zł).

MSiT przy udzielaniu dofinansowania ww. zadania ze środków FRKF brało pod uwagę: zgodność zakresu merytorycznego inwestycji z założeniami określonymi w Programie rozwoju inwestycji sportowych ocenie podlegały m.in. dokumentacja projektowa, zakres rzeczowy zadania, planowane koszty i termin realizacji zadania); obiekty starsze niż 8 lat i brak przeprowadzenia gruntownych prac remontowych w ciągu ostatnich 8 lat; gotowość realizacyjną zadania, rozumianą w szczególności przez fakt zawarcia umowy z wykonawcą robót budowlanych; wysokość wskaźnika G3 w przypadku gmin (preferowane są gminy o niskim wskaźniku); okoliczność braku korzystania przez wnioskodawcę w ciągu pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku do MSiT z dofinansowania ze środków FRKF na realizację zadań inwestycyjnych; rodzaj sportu (preferowane są w szczególności obiekty służące treningowi w sportach olimpijskich oraz upowszechnianiu sportu); sukcesy klubu w rywalizacji sportowej na arenie krajowej oraz międzynarodowej; ilość zawodników trenujących w klubie; ilość prowadzonych przez klub/kluby sekcji sportowych/kategorii wiekowych; historię klubu z uwzględnieniem dotychczasowych osiągnięć w rywalizacji sportowej; celowość inwestycji w kontekście strategii rozwoju sportu w Polsce do 2015 r. i pozostałych strategii rządowych oraz priorytetów MSiT, w tym sportów priorytetowych.

Zgodnie z ww. umową dofinansowanie zostało przyznane w kwocie 1.000.000 zł, całkowita wartość zadania inwestycyjnego wyniosła 2.124.370 zł, data zakończenia zadania inwestycyjnego – 05.11.2015 r. Osiągnięte efekty w zakresie rzeczowym były zgodne z ww. umową. W roku 2015 dokonano zwrotu dodatkowego dochodu na rachunek bankowy MSiT w wysokości 38.416 zł.

- na podstawie umowy z 05.09.2016 r. nr 2016/0138/2774/SubA/DIS/R z MSiT, przebudowa i remont budynku wielofunkcyjnego z przeznaczeniem na cele sportowe; zagospodarowanie terenu, dostosowanie sanitariatów i szatni dla osób niepełnosprawnych oraz windy zewnętrznej, remont sal sportowych – etap II. Okres

realizacji lata 2016 – 2018. Wartość przyznanej dotacji 2.000.000 zł (2017 r. - 800.000 zł, 2018 r. - 1.000.000 zł, 2019 r. - 200.000 zł).

Zgodnie z rozliczeniem finansowania realizacji ww. zadania inwestycyjnego w 2017 r. wydatkowano: 800.000 zł dotacji z MSiT (FRKF) oraz środki własne UMCS - 841.311 zł. Zadanie inwestycyjne jest w trakcie realizacji, założone efekty rzeczowe powinny zostać osiągnięte po zakończeniu robót budowlanych w sierpniu 2018 r.

(dowód: akta kontroli, str. 286-333)

Dodatkowo w okresie objętym kontrolą, Uczelnia realizowała projekty współfinansowane ze środków UE o charakterze inwestycyjnym i edukacyjnym w ramach, których podejmowano działania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- „Rozwój i modernizacja bazy dydaktyczno-naukowej na kierunkach priorytetowych UMCS” (nr umowy UDA-POIS.13.01-045/08-00) w 2015 r. zrealizowano: platformy przychodowe – 6 szt. na łączną kwotę 221.243 zł, windę dostosowaną do osób niepełnosprawnych na kwotę 279.342 zł (ogółem wydatkowano 500.585 zł);
- „ECOTECH-COMPLEX-CZŁOWIEK, ŚRODOWISKO, PRODUKCJA” (nr umowy UDA-POIG.02.01.00-06-212/09-03) w 2015 r. zrealizowano: windę w klatce schodowej A na kwotę 130.000 zł;
- „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy” (nr umowy UDA-POKL.04.01.01-00-362/10-00) w 2015 r. sfinansowano wynagrodzenie (1/2 etatu) pracownika Zespołu na łączną kwotę 24.000 zł, porady psychologa i prawnika dla studentów 11.000 zł;
- „Nowa jakość kształcenia” (nr umowy UDA-POKL.04.03.00-00-157/12-00) w 2015 r. sfinansowano wynagrodzenie doradcy zawodowego oraz ½ etatu pracownika Zespołu na kwotę łączną 4.000 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 335-424)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Uczelnia opracowała procedury i metody działania w celu wyrównywania szans edukacyjnych studentów i doktorantów z niepełnosprawnością. Przyznane dotacje były wydatkowane z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z procedurami. Podejmowano również działania związane z dostosowaniem infrastruktury dla potrzeb osób z niepełnosprawnością. Środki finansowe otrzymane z MNiSW w formie dotacji celowej na realizację inwestycji polegających na dostosowaniu do aktualnych przepisów p.poż. auli II na Wydziale Ekonomicznym oraz budynku Rektoratu UMCS w Lublinie wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 524 (dalej: „ustawa o NIK”).

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 29 marca 2018 r.

Kontrolerzy:
Roman Pajer
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis

Szczepan Olejnik
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis